

Landstingsmannen Tor Brennings m.fl:s petition N:o 25/1941 med förslag om åtgärder för ernående av en sådan revision av självstyrelselagen, att denna kan tillgodose landskapets skäligen anspråk på att komma i åtnjutande av den autonomi, som varit avsedd för landskapet, samtidigt som den tillgodoser rikets berättigade intressen.

N:o 25/1941

Till Ålands landsting.

Alltsedan den åländska självstyrelsens tillblivelse har lagen den 6 maj 1920 om självstyrelse för Åland givit anledning till konstitutionella konflikter mellan rikets och landskapets lagstiftande och förvaltande organ, konflikter, vilka härlett sig dels av lagens otydliga och i vissa fall motsägande allmänna formulering, dels av skiljaktiga uppfattningar i fråga om den verkliga innebörden av ett flertal stadganden i densamma. De försök, som under tidigare år från landstingets sida i lagstiftningsväg gjorts för att åvägabringa särskilda ändringar i lagen, hava icke lett till resultat. Fastmer har den redan från början skönjbara tendensen att genom restriktiv tolkning av självstyrelselagen beskära landskapets autonomi med åren gjort sig alltmer märkbar.

Tanken på en samtidig och grundlig revision av självstyrelselagen uppstod därför redan i ett tidigt skede av landstingets verksamhet och tog fast form år 1931, då landstinget vid sin session i juni gav landskapsnämnden i uppdrag att inkomma till landstinget med en detaljerad framställning angående bestämmelserna i lagarna rörande landskapets autonomi, vilka enligt landskapsnämndens uppfattning av republikens myndigheter erhållit en för landskapet ogynnsam tolkning och tillämpning. Uppdraget resulterade i ett förslag av den 9 december 1931 om hänvändelse till Republikens President, vilket förslag ytterligare åtföljdes av en av landstinget inbegärd redogörelse av den 9 februari 1932. Till följd av omständigheter, vilka här icke behöva beröras, avstannade emellertid det sålunda av landstinget inledda beredningsarbetet, men behovet av ett förtydligande av självstyrelselagen och kravet på en ingående revision av densamma i flera avseendet kvarstår alltfortfarande och har gjort sig påmint allteftersom landstinget

begagnat sig av sin lagstiftningsrätt.

Rikets regering har också för sin del insett nödvändigheten av en omarbetning av lagen, och uppenbart är att de ofta återkommande kompetenskonflikterna vid handläggning av olika landskapslagar icke är förenliga med rikets allmänna intressen. Hösten 1938 tillsatte regeringen även en kommitté för granskning av självstyrelselagstiftning i och för lagtexternas förtydligande. Men då mera än två år förflutit sedan kommittén vidtog med sitt arbete utan att detta, för såvitt vi hava oss bekant, lett till några positiva åtgärder måste vi befara, att också det beredningsarbete, som igångsatts på regeringens initiativ, antingen avstannat eller blivit nedlagt.

Med hänsyn härtill och då det ur synpunkten av såväl rikets som landskapets intressen är av allrastörsta betydelse, att självstyrelselagen med det snaraste blir reviderad och så förtydligad, att alla konstitutionella konflikter mellan riket och landskapet såvitt möjligt kunna undvikas få vi vördsammast för landstinget föreslå,

att landstinget ville vidtaga omedelbara åtgärder för ernående av sådan revision av självstyrelselagen att denna kan tillgodose landskapets skäliga anspråk på att komma i åtnjutande av den autonomi, som varit avsedd för landskapet, samtidigt som den tillgodoser rikets berättigade intressen.

Detta ändamål synes icke kunna uppnås annorledes än genom motion som av landstinget genom regeringen förelägges riksdagen. Denna motion kräver med hänsyn till uppgiftens grannlag och svårlösta naturen ingående och omfattande beredning, varför vi tillika vördsammast föreslå,

att landstinget ville giva landskapsnämnden i uppdrag att för beredningen av lagstiftningsinitiativet tillsätta en kommitté, så sammansatt, att bristerna i självstyrelselagen erhåller den mest allsidiga och sakkunniga belysning samtatt med ledning av kommittébetänkandet, senast till detta års höstsession, inkomma

med framställning om motion till ändring av självstyrelseagen att
genom regeringen föreläggas Finlands riksdag.

Mariehamn den 20 februari 1941.

Tor Brenning

Johannes Holmberg

Hugo Johansson